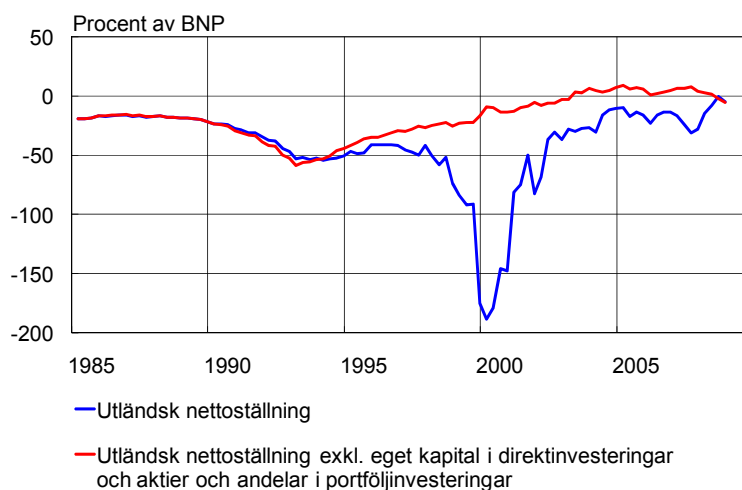


Finlands betalningsbalans

Preliminär översikt • 2008

Finlands utländska nettoställning (tillgångar – skulder)
1985–2008



Källor: Finlands Bank och Statistikcentralen.



Finlands Bank

Finansmarknads- och statistikavdelningen

Statistikenheten

29.5.2009

Innehåll

1	Allmän översikt av Finlands betalningsbalans och utlandsställning	5
2	Bytesbalans	7
2.1	Bytesbalansen i korthet	7
2.2	Varor, tjänster och kapitalavkastning	8
3	Direktinvesteringar	10
4	Portföljinvesteringar	12
4.1	Finländska portföljinvesteringar i utlandet	12
4.2	Utländska portföljinvesteringar i Finland	13
	Ruta 1. Nya statistikmetoder för portföljinvesteringar	15
	Bilaga 1. Diagram	16

ISSN

ISSN 1797-2388

Uppllysningar

Anne Turkkila

010-831 21 75

maksutase@bof.fi

Postadress PB 160
FI-00101 HELSINGFORS
FINLAND

Besöksadress Snellmansplatsen
Telefon 010-83 11
Fax 09-17 48 72

E-post
fornamn.efternamn@bof.fi
www.finlandsbank.fi

Swift SPFB FI HH
FO-nummer 0202248-1
Hemort Helsingfors

Diagramförteckning

Diagram 1. Inkomster och utgifter i bytesbalansen 1980–2008	5
Diagram 2. Kapitalflöden efter investeringstyp 1999–2008	5
Diagram 3. Finlands utländska nettoställning efter sektor 1999–2008	6
Diagram 4. Finlands utländska nettoställning (tillgångar – skulder) 1985–2008	6
Diagram 5. Bytesbalans 1985–2008	7
Diagram 6. Förhållandet mellan inkomster och utgifter i bytesbalansen 1999–2008	8
Diagram 7. Varuhandelsvärde 1999–2008, årlig procentuell förändring	8
Diagram 8. Varuhandel månadsvis 2007–2008	8
Diagram 9. Tjänstebalans: export och import 1999–2008	9
Diagram 10. Räntor och utdelningar på portföljinvesteringar 1999–2008	9
Diagram 11. Direktinvesteringar: nettokapitalflöden 1999–2008	10
Diagram 12. Direktinvesteringar i utlandet 1999–2008: flöden efter kapitaltyp	10
Diagram 13. Nettokapitalflöde i direktinvesteringar (investeringar i utlandet – investeringar i Finland) 1985–2008	11
Diagram 14. Direktinvesteringstillgångar 1999–2008	11
Diagram 15. Portföljinvesteringar i utlandet 1999–2008	12
Diagram 16. Sektorfördelade finländska portföljinvesteringar i utlandet 1999–2008	12
Diagram 17. Landfördelade finländska portföljinvesteringar i utlandet 31.12.2008	13
Diagram 18. Portföljinvesteringar i Finland 1999–2008	14
Diagram 19. Implicita räntor i procent av utestående belopp 1996–2008	14
Diagram 20. Portföljinvesteringar och finansiella derivat 2002–2008	14
Diagram 21. Bytesbalans och handelsbalans 1960–2008	16
Diagram 22. Tio största länders procentuella andel av Finlands varuexportvärde 2007 och 2008	16
Diagram 23. Inlöde av resevaluta från utlandet 2004–2008	16
Diagram 24. Utflöde av resevaluta till utlandet 2004–2008	16
Diagram 25. Export- och importprisindex 1999–2008	16
Diagram 26. Sektorfördelade kapitalflöden 1999–2008	16
Diagram 27. Direktinvesteringstillgångar 1999, 2003 och 2008 efter kapitaltyp	17
Diagram 28. Direktinvesteringar 1999–2008: avkastning	17
Diagram 29. Portföljinvesteringar i utlandet efter sektor: ställning 31.12.2008	17
Diagram 30. Portföljinvesteringar i Finland efter sektor: utestående räntebärande värdepapper 31.12.2008	17
Diagram 31. Portföljinvesteringar: aktier och fondandelar, stockar och utdelningar 1999–2008	17
Diagram 32. Portföljinvesteringar: räntebärande värdepapper, stockar och räntor 1999–2008	17

Tabellförteckning

Tabell 1. Utländska tillgångar och skulder 2008 efter investeringstyp	6
Tabell 2. Bytesbalans 2004–2008	7
Tabell 3. Portföljinvesteringar efter investeringstyp 2008	13

1 Allmän översikt av Finlands betalningsbalans och utlandsställning

Överskottet i bytesbalansen halverades från 2007 och utgjorde 2008 endast ca 2 % av BNP. Året var exceptionellt framför allt i fråga om portföljinvesteringar, där de utländska tillgångarna och skulderna minskade i takt med att börskurserna föll och värdepapper såldes.

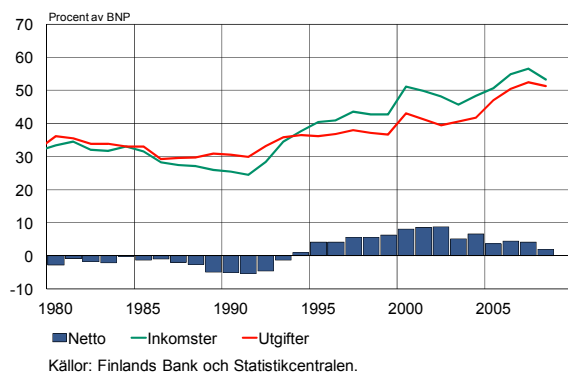
Överskottet i bytesbalansen 2008 uppgick till 3,8 miljarder euro, vilket utgjorde ca 2 % av BNP.

Överskottet halverades från året innan, trots att det började minska först under andra halvåret; under första halvåret genererades överskott i samma takt som 2007.

Minskningen förklaras framför allt av den försvagade utvecklingen inom varuhandel och faktorinkomster.

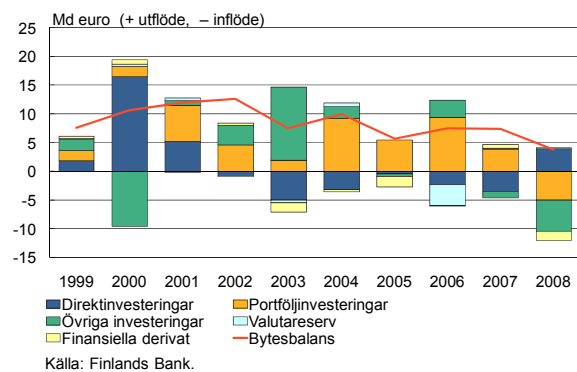
Faktorinkomsterna består främst av räntor och utdelningar till och från utlandet.

Diagram 1. Inkomster och utgifter i bytesbalansen 1980–2008



Inflödet av kapital 2008 uppgick till 7,8 miljarder euro, främst i form av portföljinvesteringar och inlåning, genom att värdepappers- och inlåningstillgångarna minskade medan värdepappers- och inlåningsskulderna ökade. Framför allt i fråga om portföljinvesteringar var 2008 ett mycket exceptionellt år; senast 1994 hade inflödet av kapital varit större än utflödet. Det var främst arbetspensionsanstalter och investeringsfonder som minskade sina innehav i utlandet, medan staten och andra kreditinstitut än banker ökade sina värdepappersskulder. Men samtidigt ökade staten också sina innehav i utlandet.

Diagram 2. Kapitalflöden efter investeringstyp 1999–2008

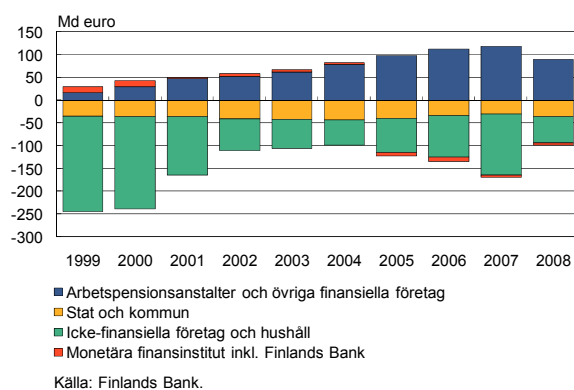


Arbetspensionsanstaltens innehav i utlandet minskade för första gången sedan 1996, då de började köpa utländska värdepapper. Ställningsvärdet minskade till följd av försäljning men huvudsakligen på grund av värdeminskningar. Statens nettoskuld

(utländska skulder – utländska tillgångar) ökade med ca 5 miljarder euro, främst till följd av minskade inlåningstillgångar i utlandet.

De icke-finansiella företagens nettoskuld mer än halverades från 2007 i takt med fallande marknadsvärden för finländska börsbolag.

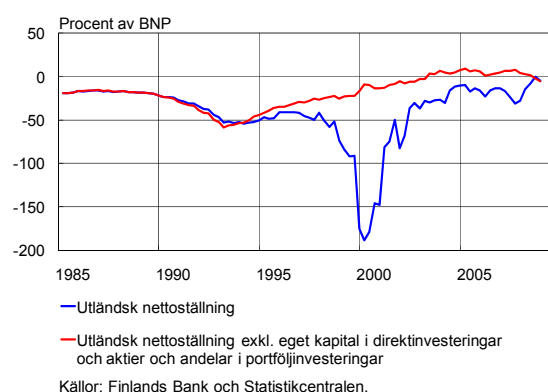
Diagram 3. Finlands utländska nettoställning efter sektor 1999–2008



I fråga om direktinvesteringar vände utvecklingen 2008, då de för första gången på sex år resulterade i ett nettoutflöde av kapital till utlandet.

Nettoställningen mot utlandet var vid slutet av 2008 nära nog i balans, dvs. de utländska tillgångarna och skulderna var nästa lika stora, också exklusive aktier och andra ägarandelar.

Diagram 4. Finlands utländska nettoställning (tillgångar – skulder) 1985–2008



Tabell 1. Utländska tillgångar och skulder 2008 efter investeringstyp

Mn euro

	Ställning 31.12.2007	Nettoflöde 2008	Kurs- och värdeförändringar 2008	Ställning 31.12.2008
Direktinvesteringar ¹	16 076	3 979	-895	19 161
I utlandet	78 672	1 112	2 507	82 292
I Finland	62 596	-2 867	3 402	63 131
Portföljinvesteringar ²	-83 971	-4 939	46 198	-42 712
Tillgångar	173 916	-2 001	-41 099	130 816
Skulder	257 887	2 938	-87 297	173 528
Övriga investeringar ²	10 529	-5 466	3 546	8 609
Tillgångar	84 426	6 089	3 317	93 832
Skulder	73 897	11 555	-229	85 223
Finansiella derivat ²	1 561	-1 587	986	961
Valutareserv	5 695	192	107	5 994

¹ Direktinvesteringar i utlandet – direktinvesteringar i Finland.

² Tillgångar – skulder.

Källa: Finlands Bank.

2 Bytesbalans

Överskottet i bytesbalansen halverades 2008, främst beroende på minskad varuhandel och utvecklingen i faktorinkomster. Handelsbalansen försvagades under hela året, med undantag för några månader, och visade vid slutet av året ett överskott som var en tredjedel mindre än 2007. Underskottet i faktorinkomsterna fortsatte att öka och blev 1 miljard euro större än 2007.

2.1 Bytesbalansen i korthet

Bytesbalansen gav 2008 ett överskott på 3,8 miljarder euro, mot 7,5 miljarder euro året innan. Bytesbalansen har under de senaste 15 åren visat överskott och senast i mitten på 1990-talet legat på 2008 års nivå.

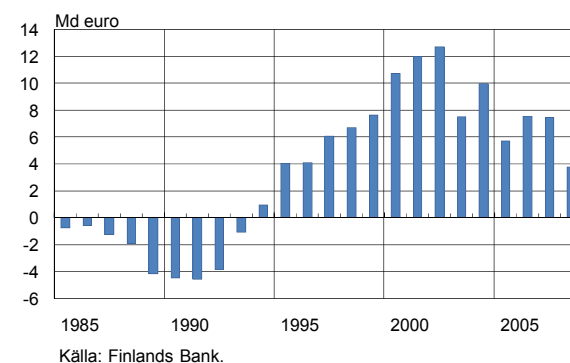
Överskottet minskade till följd av handelsbalansen och faktorinkomsterna som visade ett rejält underskott.

Tabell 2. Bytesbalans 2004–2008

Mn euro		2004	2005	2006	2007	2008
Bytesbalans	Netto	9 969	5 697	7 554	7 455	3 789
Varor	Netto	10 245	7 698	9 133	8 746	6 192
	Inkomster	49 125	52 661	61 697	65 780	65 605
	Utgifter	38 880	44 963	52 564	57 033	59 412
Tjänster	Netto	490	-583	-877	720	778
	Inkomster	12 212	13 666	13 945	17 017	16 707
	Utgifter	11 722	14 249	14 822	16 297	15 929
Faktorinkomster	Netto	142	-245	640	-626	-1 623
	Inkomster	10 560	11 580	14 620	17 251	15 193
	Utgifter	10 418	11 825	13 979	17 877	16 816
Löpande transfereringar	Netto	-908	-1 173	-1 343	-1 386	-1 559
	Inkomster	1 598	1 609	1 551	1 614	1 614
	Utgifter	2 506	2 781	2 893	3 000	3 173

Källa: Finlands Bank.

Diagram 5. Bytesbalans 1985–2008



I utrikeshandeln med varor var exportvärdet nästan oförändrat från 2007 medan importen ökade med 4 %.¹ I procent av bytesbalansen har handeln med tjänster varit rätt stabil under de senaste åren. För 2008 gav tjänstebalansen ett överskott på 0,8 miljarder euro.

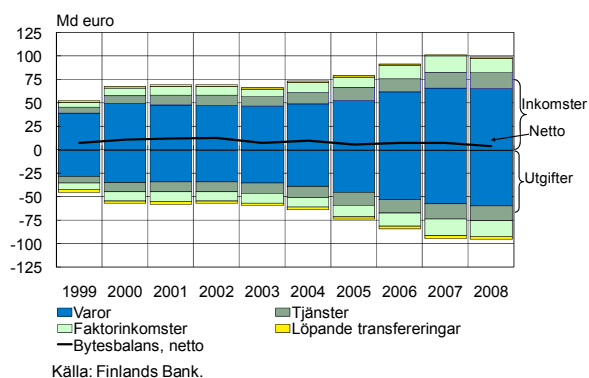
Faktorinkomsterna från utlandet ökade under de senaste fyra åren med drygt 40 %. Men utflödet av utländska faktorinkomster intjänade i Finland ökade ännu mer, med drygt 60 %. Faktorinkomsterna består främst av löner och avkastning på kapital, såsom räntor och utdelningar.

De löpande transfereringarna visade endast en liten förändring 2008. De gav ett underskott på 1,6 miljarder euro, vilket var 200 miljoner euro mer än året innan. I den offentliga sektorn gav transfereringarna ett underskott på 2,0 miljarder euro och i övriga sektorer ett överskott på 0,4 miljarder

¹ Uppgifterna om varuhandeln i betalningsbalansstatistiken skiljer sig från Tullstyrelsens utrikeshandelsstatistik på grund av korrigeringarna för frakt och försäkring. Från importen, som redovisas till cif-värde i Tullstyrelsens utrikeshandelsstatistik, avräknas utländska fraktares och försäkringsgivares andel, som omförs till transport- och försäkringskostnader. För 2008 omfördes 4,9 % till transportkostnader och 0,2 % till försäkringskostnader.

euro. Transfereringarna till Finland uppgick till 1,6 miljarder euro och från Finland till 3,2 miljarder euro. En stor del av transfereringarna består av betalningar mellan Finland och EU.

Diagram 6. Förhållandet mellan inkomster och utgifter i bytesbalansen 1999–2008



2.2 Varor, tjänster och kapitalavkastning

Varuexporten minskade något 2008 efter att ha ökat under tidigare år. Den största orsaken till den svaga utvecklingen var exportrasen i november–december. I november minskade exporten med nära 20 % och i december med drygt 15 % från motsvarande värden året innan. Under november–december uttraderades ökningen på 1,7 miljarder euro från januari–oktober.

Inte heller varuimporten visade samma tillväxttakt som året innan men fortsatte ändå att öka. Under första halvåret ökade importen till stor del på grund av råoljepriset, som steg med drygt 40 %. I oktober föll oljepriset till nivån året innan med den påföljd att importvärdet slutade öka. Precis som varuexporten visade också importen ett ras i november–december. I november minskade importen med 13 % och i december med 15 % från motsvarande värden året innan. I januari–oktober ökade importen med 3,7 miljarder euro men minskade i november–december med 1,3 miljarder euro.

Diagram 7. Varuhandelsvärde 1999–2008, årlig procentuell förändring

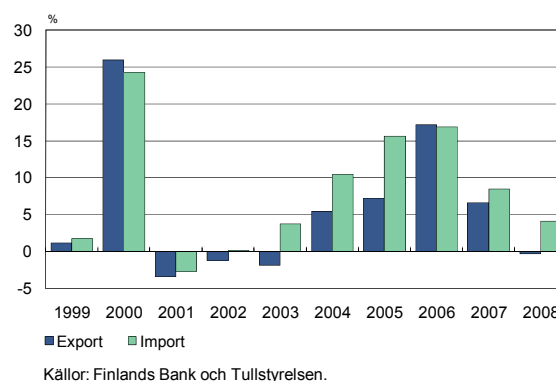
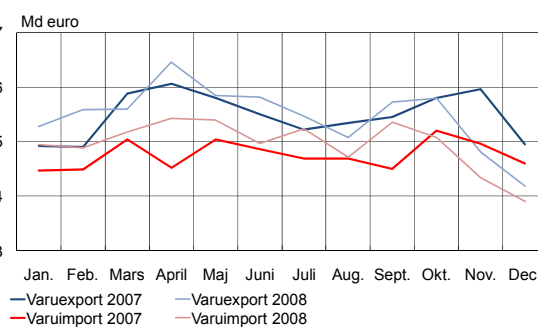


Diagram 8. Varuhandel månadsvis 2007–2008

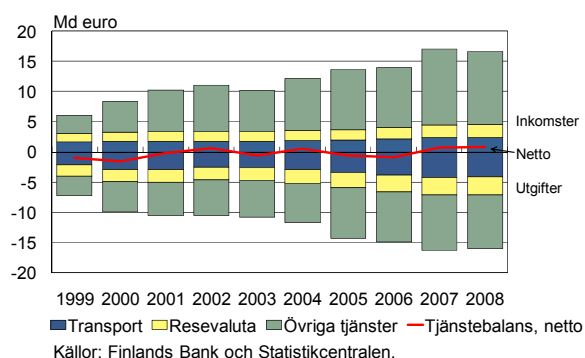


Tjänstebalansen gav 2008 ett överskott på 0,8 miljarder euro. Förändringen från året innan var liten. Inkomsterna minskade med nästan 2 % och utgifterna med drygt 2 % från 2007.

Transporttjänsterna har genererat underskott sedan 1980-talet. År 2008 var underskottet nära 1,7 miljarder euro, vilket var 7 % mindre än ett år tidigare. Exporten av transporttjänster uppgick till 2,4 miljarder euro och importen till 4,1 miljarder euro. Transporter enligt betalningsbalansterminologin består av sjötrafik, flygtrafik och annan trafik inklusive frakt- och försäkringskostnader.²

² Se fotnot 1.

Diagram 9. Tjänstebalans: export och import 1999–2008



Inkomsterna från utländskt resande i Finland ökade mer än utgifterna för finländarnas resor i utlandet 2008. Inkomsterna uppgick till 2,1 miljarder euro, vilket var drygt 3 % mer än året innan. Utgifterna uppgick till 3 miljarder euro, vilket var ca 2 % mer än året innan.

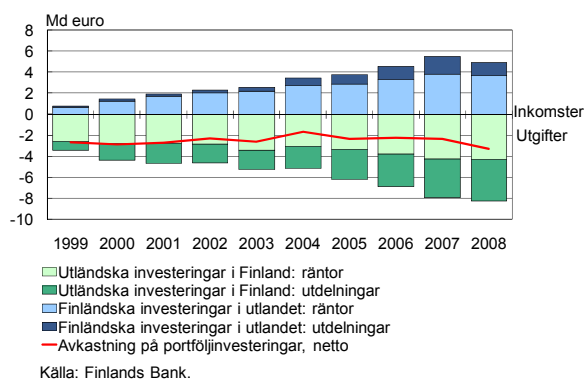
Övriga tjänster genererade 2008 inkomster för 12,2 miljarder euro, vilket var ca 3 % mindre än 2007. Utgifterna minskade med nästan 4 % från året innan. Inlödet av övriga tjänster uppgick till 8,9 miljarder euro.

Över 80 % av inkomsterna från övriga tjänster genereras av övriga företagstjänster och IT-tjänster. Övriga företagstjänster består bl.a. av agenturhandel och relaterade tjänster, operationell leasing och interna tjänster i internationella koncerner. Över 90 % av utgifterna för övriga tjänster gäller övriga företagstjänster, IT-tjänster, royalty och licenser.

Faktorinkomsterna genererade 2008 ett underskott på 1,6 miljarder euro, vilket var ca 1 miljard euro mer än året innan. Utdelningarna från portföljinvesteringar i utlandet minskade med 28 % från 2007.

Ränteinkomsterna minskade inte fullt så mycket: 2008 utgjorde de 3,7 miljarder euro, vilket var knappt 4 % mindre än ett år tidigare.

Diagram 10. Räntor och utdelningar på portföljinvesteringar 1999–2008

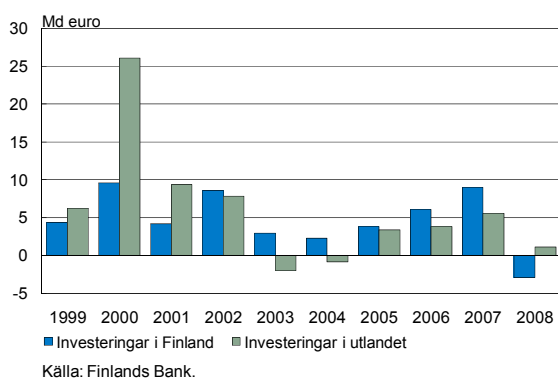


På utländska portföljinvesteringar i Finland var utflödet i räntor och utdelningar 2008 sammanlagt 8,2 miljarder euro. Utdelningarna till utlandet utgjorde 3,9 miljarder euro, vilket var nästan 7 % mer än 2007. Ränteutgifterna däremot ökade bara med 1 % och uppgick till 4,3 miljarder euro.

3 Direktinvesteringar

Nettoutflödet av kapital i direktinvesteringar uppgick 2008 till 4 miljarder euro. I utländska företag investerades 1,1 miljarder euro, medan utländska investerare tog hem 2,9 miljarder euro.

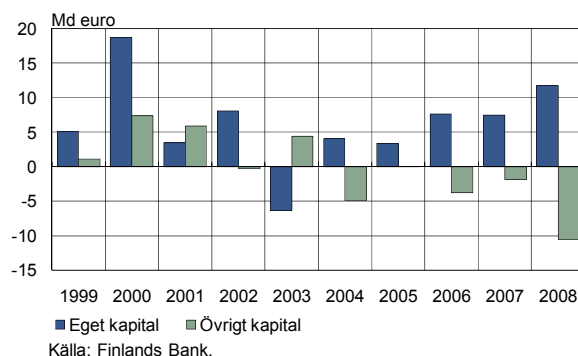
Diagram 11. Direktinvesteringar: nettokapitalflöden 1999–2008



År 2008 tog utländska investerare hem direktinvesteringskapital till ett nettobelopp av 2,9 miljarder euro. Det innebar dock inte att utländska företag i någon större grad skulle ha börjat dra sig tillbaka från sina investeringar i Finland. Utflödet av kapital förklaras av omstruktureringar i ett fåtal utländska koncerner som avvecklade sina direktinvesteringar via finländska dotterföretag i andra utländska dotterföretag. I den icke-finansiella sektorn gav därigenom både direktinvesteringar i Finland och direktinvesteringar i utlandet ett minskat kapitalflöde. Exklusive omstruktureringarna förde utländska investerare in kapital i finländska företag men i klart mindre utsträckning än året innan, då inflödet var 9 miljarder euro. Under 2008 förekom inga stora företagsförvärv som skulle ha ökat inflödet av kapital i samma grad som 2007.

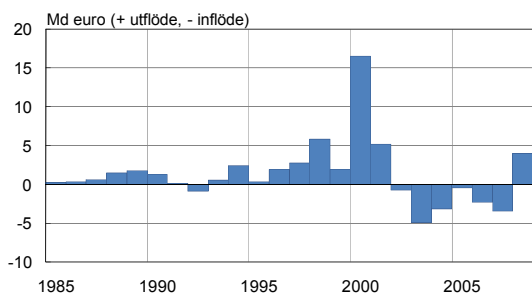
Finländska direktinvesteringar i utlandet gav ett utflöde på 1,1 miljarder euro. Exklusive omstruktureringarna skulle kapitalflödet ha varit något större än under 2007, då utflödet uppgick till 5,6 miljarder euro. Flödena av eget och övrigt kapital var stora och med motsatta riktningar. Investeringar i eget kapital gjordes för 11,7 miljarder euro medan investeringarna i främmande kapital minskade med 10,6 miljarder euro. Stora företagsförvärv i utlandet finansierades med lån från utländska koncernföretag och lån till utländska koncernföretag konverterades till egetkapitalinstrument.

Diagram 12. Direktinvesteringar i utlandet 1999–2008: flöden efter kapitaltyp



Den koncerninterna finansieringen mellan utländska och finländska enheter i internationella koncerner speglas i flödena av eget och främmande kapital. Framför allt sedan 2000-talets början har övrigt kapital från direktinvesteringarna i utlandet tagits hem i stor skala när kapital kanaliseras till Finland via koncerninterna utländska finansbolag. Under 2008 ökade flödet av övrigt kapital till Finland som aldrig förr.

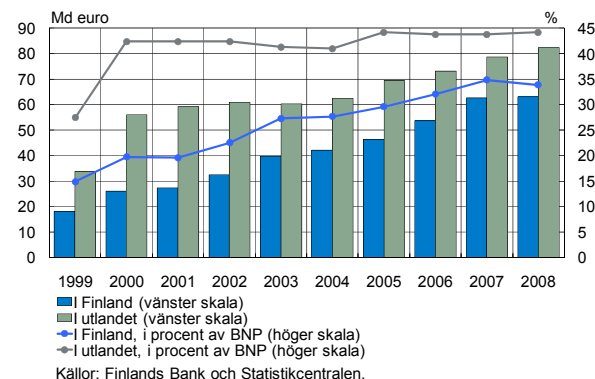
Diagram 13. Nettokapitalflöde i direktinvesteringar (investeringar i utlandet – investeringar i Finland) 1985–2008



Källa: Finlands Bank.

En analys av nettoeffekten av direktinvesteringarna i Finland och direktinvesteringarna i utlandet visar ett utflöde av kapital alltifrån 1970-talets slut fram till 2001. De finländska direktinvesteringarna i utlandet översteg de utländska direktinvesteringarna i Finland. Under 2002–2007 var förhållandet det motsatta. Utländska investerare investerade kapital i Finland via stora företagsförvärv, och som investeringsobjekt blev tjänsteföretagen allt populärare. Även om finländska företag fortsatte att expandera i utlandet var utflödet genom direktinvesteringar i utlandet ändå mindre än inflödet. Direktfinansieringen från finländska moderföretag till utländska dotterföretag har minskat och finansieringen handhas allt oftare av koncernernas utländska finanscenter och andra utländska koncernföretag, vilket inte speglas i Finlands direktinvesteringsstatistik. Under 2009 vände utvecklingen igen i ett nettoutflöde av kapital.

Diagram 14. Direktinvesteringstillgångar 1999–2008



Källor: Finlands Bank och Statistikcentralen.

Vid slutet av 2008 uppgick värdet av de utländska direktinvesteringstillgångarna i Finland till 63 miljarder euro och värdet av de finländska direktinvesteringstillgångarna i utlandet till 82 miljarder euro. I procent av BNP utgjorde de 34 % respektive 44 %.

Alltsedan slutet av 1990-talet har avkastningen från direktinvesteringarna i utlandet varit högre än den avkastning utländska investerare fått på sina direktinvesteringar i Finland. Avkastningen på direktinvesteringar har därigenom för sin del bidragit till överskottet i bytesbalansen. Effekten på bytesbalansen 2008 beräknas till ca 1,2 miljarder euro.

4 Portföljinvesteringar

Gränsöverskridande portföljinvesteringar³ började minska under 2008. Investeringarna i utlandet uppgick till 131 miljarder euro och utlandets investeringar i Finland till 174 miljarder euro. Minskningen berodde till stor del på sjunkande marknadsvärden men också på markant minskade kapitalflöden sedan 2007.

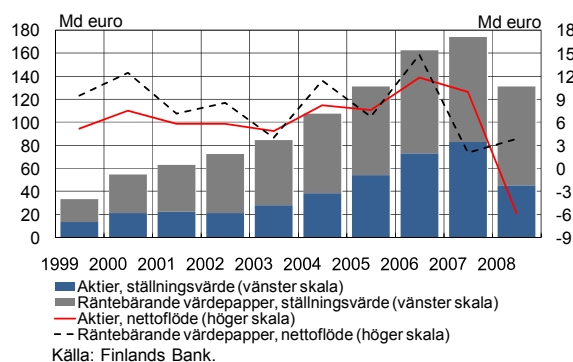
4.1 Finländska portföljinvesteringar i utlandet

Portföljinvesteringarna i utlandet minskade med en fjärdedel. Den uppåtgående trenden vände och vid slutet av 2008 uppgick investeringarna till 131 miljarder euro (diagram 15). Nettoutflödet av kapital blev negativt med 2,0 miljarder euro, dvs. mer kapital togs hem till Finland än vad som investerades i utlandet. Kapitalflödet vände framför allt mot slutet av året.

Raset på de internationella värdepappersmarknaderna 2008 speglades i portföljinvesteringarna. Stockarna minskade främst på grund av sjunkande marknadsvärdena snarare än till följd av försäljning (tabell 3). Aktieinnehaven halverades från slutet av 2007 och uppgick till 16,5 miljarder euro.

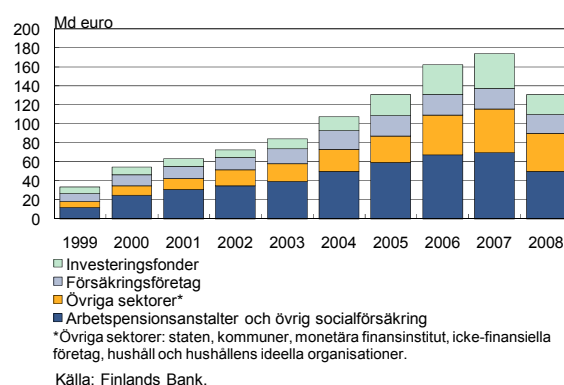
³ Värdepapperen har statistikförts värdepapper för värdepapper från och med ställningen 31.12.2008. Siffrorna för 2008 är därför inte fullt jämförbara med statistiken för åren innan. I ruta 1 beskrivs statistikomläggningen närmare.

Diagram 15. Portföljinvesteringar i utlandet 1999–2008



Över hälften av portföljinvesteringarna i utlandet består av obligationer. Obligationsinnehaven var nästan oförändrade från året innan och uppgick till 80 miljarder euro, när framför allt pensionsanstalterna ökade sina innehav av räntebärande värdepapper. När värdet på investeringarna sjönk avyttrade arbetspensionsanstalterna till följd av solvenskraven främst sina utländska aktier, och deras samlade innehav minskade med 28 % till 50 miljarder euro (diagram 16). Av de pensionsmedel som var investerade i utlandet bestod 10 % av aktier, 34 % av fondandelar, 53 % av obligationer och 2 % av penningmarknadsinstrument.

Diagram 16. Sektorfördelade finländska portföljinvesteringar i utlandet 1999–2008



Tabell 3. Portföljinvesteringar efter investeringstyp 2008

Mn euro

	Ställning 31.12.2007	Nettoflöden 2008	Kurs- och värdeförändringar 2008	Ställning 31.12.2008	Räntor och utdelningar 2008
Finländska investeringar i utlandet					
Aktier	41 355	-5 095	-19 728	16 532	875
Fondandelar	41 744	-745	-12 012	28 986	338
Obligationer	85 333	5 438	-9 890	80 881	3 563
Penningmarknadsinstrument	5 484	-1 598	532	4 417	130
Totalt	173 916	-2 001	-41 099	130 816	4 908
Utländska investeringar i Finland					
Aktier och fondandelar	156 177	-1 181	-83 714	71 283	3 935
Obligationer	83 543	1 562	-3 883	81 222	3 817
Penningmarknadsinstrument	18 167	2 557	300	21 023	465
Totalt	257 887	2 938	-87 297	173 528	8 218

Källa: Finlands Bank.

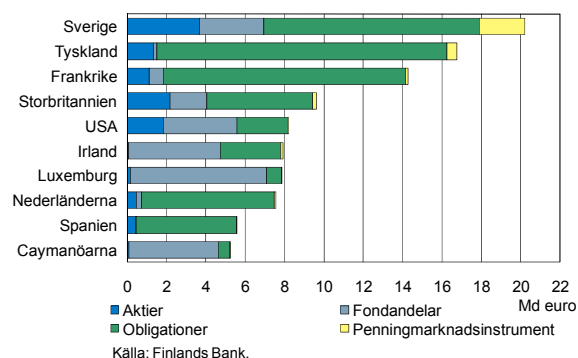
Vid slutet av 2008 stod arbetspensionsanstalterna för 38 % av de finländska värdepapperstillgångarna i utlandet. Bankerna och försäkringsföretagen ökade däremot något sin relativa andel av utlandsinnehaven genom framför allt nya investeringar i obligationer. Till följd av sjunkande marknadsvärden föll hushållens utländska värdepappersinnehav till 3,8 miljarder euro.

Den geografiska fördelningen av utlandsinvesteringarna förändrades inte nämnvärt från 2007. Finländarna investerade mest i svenska, tyska och franska värdepapper (diagram 17). Innehaven av svenska obligationer uppgick till 10,9 miljarder euro. De största obligationsinnehaven hade finländarna i Tyskland (14,7 miljarder euro) och Frankrike (12,3 miljarder euro), då investeringarna i dessa länder främst var inriktade på statspapper.

Aktieinvesteringarna på 2,2 miljarder euro i Storbritannien bestod främst av aktier emitterade av företagssektorn. Hushållens fondandelar bestod till

största delen av andelar i fonder registrerade i Luxemburg, Sverige och Irland.

Diagram 17. Landfördelade finländska portföljinvesteringar i utlandet 31.12.2008

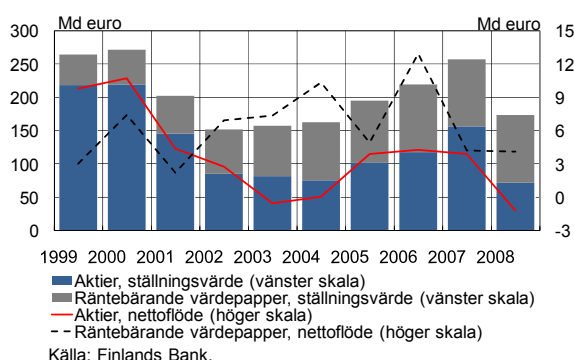


4.2 Utländska portföljinvesteringar i Finland

Utländska investerare ägde vid slutet av 2008 finländska värdepapper till ett marknadsvärde av 174

miljarder euro. Aktieinnehavet halverades till 71,3 miljarder euro, medan innehavet av räntebärande värdepapper uppgick till 102,2 miljarder euro och låg på nästan samma nivå som året innan. När aktierna föll i värde ökade de räntebärande värdepappers andel av Finlands värdepappersskulder till utlandet från 40 % vid slutet av 2007 till ca 60 % (diagram 18).

Diagram 18. Portföljinvesteringar i Finland 1999–2008

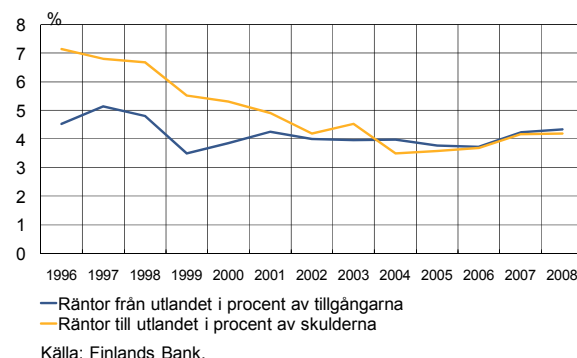


Portföljinvesteringar resulterade i ett nettoinflöde på 2,9 miljarder euro, dvs. utländska investerare köpte mer finländska värdepapper än vad de tog hem kapital. Aktieinvesteringarna gav upphov till ett nettoutflöde av kapital, medan räntebärande värdepapper genererade ett inflöde. Penningmarknadsskulden ökade till 21,0 miljarder euro, då framför allt handeln med MFI-certifikat och statsskuldväxlar resulterade i ett inflöde av kapital. Däremot minskade det utestående beloppet av räntebärande värdepapper utgivna av icke-finansiella företag med 10 %, när utlandet tog hem kapital från långfristiga värdepapper, och företagens värdepappersskulder uppgick vid slutet av 2008 till 12,5 miljarder euro. Nästan hälften av Finlands värdepappersskuld mot utlandet är statsskuld.

Avkastningen på de finländska portföljinvesteringarna i utlandet minskade till 4,9 miljarder euro, medan avkastningen på de utländska portföljinvesteringarna i Finland ökade till 8,2 miljarder euro. I förhållande till främmande kapital

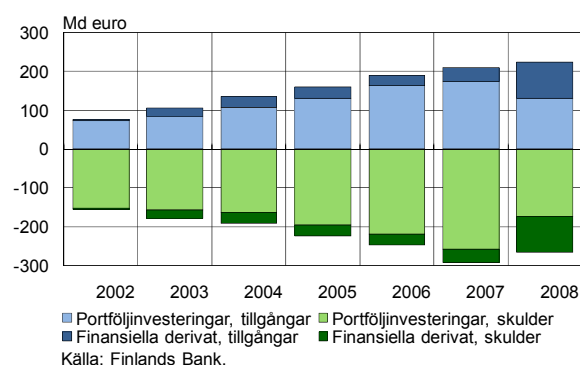
hade utflödet av räntor historiskt sett alltid varit större än inflödet, men på 2000-talet sjönk den implicita räntan till samma nivå som den förväntade avkastningen på räntebärande investeringar (diagram 19). Det förklaras delvis av fokuseringen på kortare löptider och mindre riskfyllda emittenter under de senaste åren.

Diagram 19. Implicita räntor i procent av utestående belopp 1996–2008



Även om portföljinvesteringarna minskade 2008 uppgick de sammanräknat med finansiella derivatkontrakt som slutits med utländska motparter och på utländska derivatbörser till samma nivå som 2007 (diagram 20). Volymerna av finansiella derivat har ökat år för år. Värdet på tillgångar och skulder mot utlandet i derivatinstrument uppgick vid slutet av 2008 till 93,2 miljarder euro respektive 93,0 miljarder euro, och nettovärdet således till 0,3 miljarder euro.

Diagram 20. Portföljinvesteringar och finansiella derivat 2002–2008



Ruta 1. Nya statistikmetoder för portföljinvesteringar

Metoderna för insamling och sammanställning av statistik för betalningsbalansen och utlandsställningen ändrades vid årsskiftet. I stället för den insamling av aggregerade data som tillämpats sedan början av 1990-talet har statistik nu börjat samlas in värdepapper för värdepapper. Källorna är desamma som tidigare (bl.a. institutionella investerare, kontoförande institut och emittenter av värdepapper), men uppgiftslämnarna behöver inte längre dela in statistiken efter instrument, land eller sektor. I stället rapporterar de alla sina innehav värdepapper för värdepapper efter ISIN-koden (ISIN = International Securities Identification Number, ISO-standard 6166).

I det nya systemet klassificeras och aggregeras statistiken av centralbanken. Ett viktigt hjälpmedel är den centrala värdepappersdatabas (värdepappersregister) som byggts upp av Europeiska centralbanken (ECB) med klassifikations- och marknadsinformation över nästan alla värdepapper som handlas på olika håll i världen. Med hjälp av värdepappersregistret berikar Finlands Bank de uppgifter som samlats in värdepapper för värdepapper och delar upp investeringarna på instrument, länder och sektorer. I samband med statistikomläggningen slutade banken också samla in uppgifter om flöden och avkastning. De räknas och aggregeras hädanefter utifrån berikade värdepappersdata.

Statistikmetoderna har ändrats med anledning av bestämmelserna i ECB:s riktlinjer för

betalningsbalansstatistik. Genom harmoniseringen av metoderna för statistikföring av portföljinvesteringar i betalningsbalansen för euroländerna vill ECB höja kvaliteten på statistiken. Ett annat syfte är att göra statistiken mer flexibel för ändringar. Med detaljerade basuppgifter på ISIN-nivå i kombination med det heltäckande värdepappersregistret går det att reagera snabbt på olika slags statistikbehov vid utformningen av centralbankspolitik. Det tredje syftet var att minska uppgiftslämnarnas rapporteringsbörda. Även om den mängd information som ska rapporteras ökar, är rapportering värdepapper för värdepapper ändå mycket enklare och billigare för uppgiftslämnarna än aggregerad rapportering, som i de flesta fall kräver en hel del beräkningar, klassificeringar och kontroller.

Den nya statistikmetoden orsakar endast mycket små förändringar i Finlands utlandsställning och bryter inte de viktigaste tidsserierna. I instrument-, sektor- eller landfördelad statistik förekommer däremot små klassifikationsbyten.

Denna nya metod för insamling av värdepappersstatistik gäller från och med 2009 alla uppgiftslämnare för betalningsbalansen, utom monetära finansinstitut (MFI). För MFI införs motsvarande system 2010 i samband med andra ändringar som gäller insamlingen av balansräkningsstatistik.

Bilaga 1. Diagram

Diagram 21. Bytesbalans och handelsbalans 1960–2008

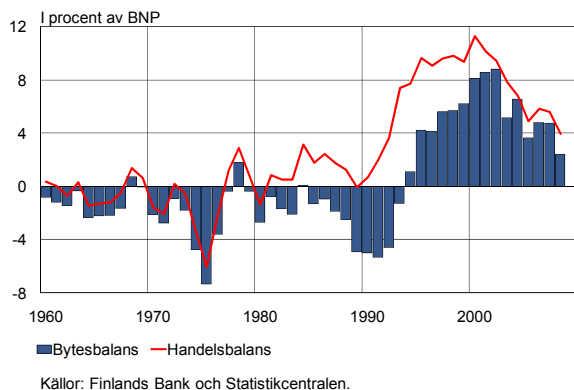


Diagram 24. Utflöde av resevaluta till utlandet 2004–2008

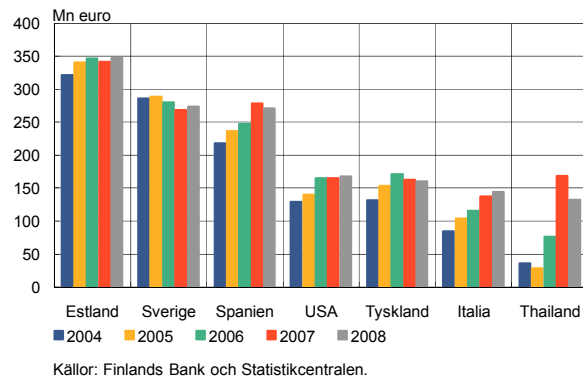


Diagram 22. Tio största länders procentuella andel av Finlands varuexportvärde 2007 och 2008

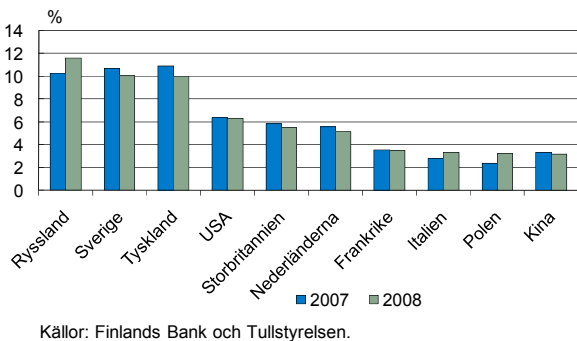


Diagram 25. Export- och importprisindex 1999–2008

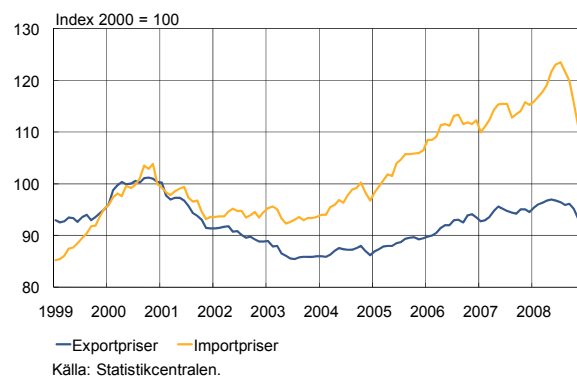


Diagram 23. Inflöde av resevaluta från utlandet 2004–2008

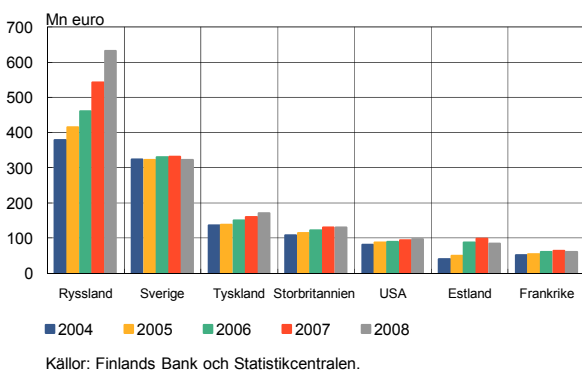


Diagram 26. Sektorfördelade kapitalflöden 1999–2008

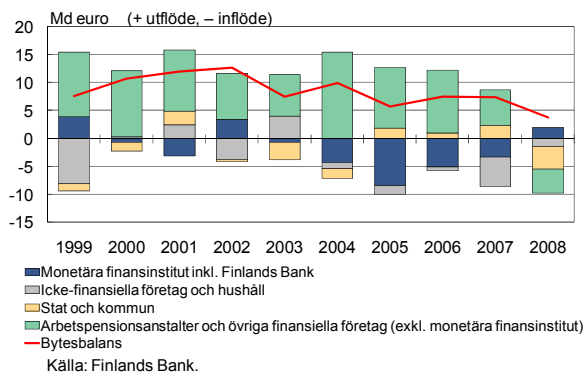


Diagram 27. Direktinvesteringstillgångar 1999, 2003 och 2008 efter kapitaltyp

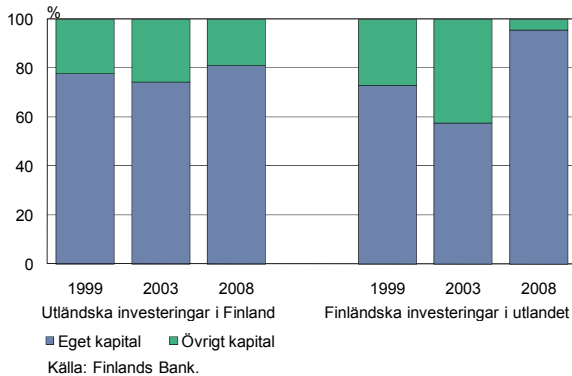


Diagram 28. Direktinvesteringar 1999–2008: avkastning

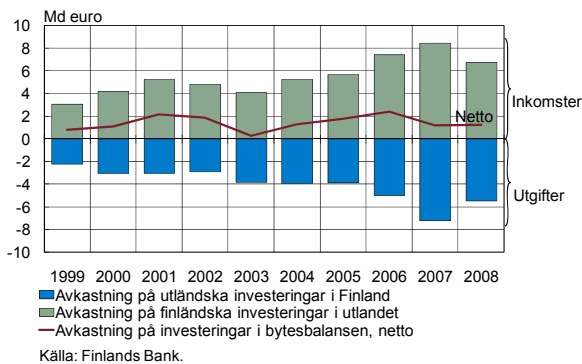


Diagram 29. Portföljinvesteringar i utlandet efter sektor: ställning 31.12.2008

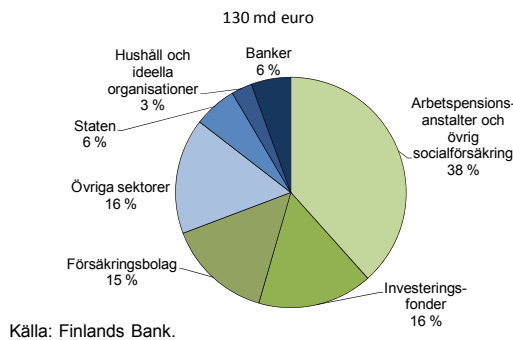


Diagram 30. Portföljinvesteringar i Finland efter sektor: utestående räntebärande värdepapper 31.12.2008

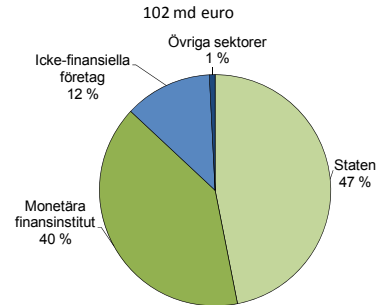


Diagram 31. Portföljinvesteringar: aktier och fondandelar, stockar och utdelningar 1999–2008

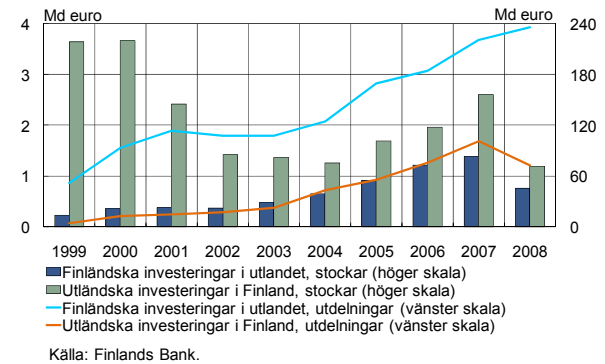


Diagram 32. Portföljinvesteringar: räntebärande värdepapper, stockar och räntor 1999–2008

